

Igazolások a házi gyermekorvosi munkában – a HGYE javaslata

ELŐZMÉNYEK, HELYZETELEMZÉS

A házi gyermekorvosi munka egyre jelentősebb részét teszi ki az igazolások kiállítása. Ezen igazolások kiadásával járó procedura feleslegesen nagy terhet jelent mind az egészségügyi személyzet, mind a szülők számára, a betegek közötti várakozás pedig a már gyógyult, egészséges gyermek újabb megbetegedésének kockázatával jár. Az előzetesen, sokszor napokkal előbb kiadott igazolások ugyanakkor értelemszerűen nem adnak kellő információt a gyermek pillanatnyi egészségi állapotáról, ezért a felelősség bármilyen megosztására, orvosra hárítására alkalmatlanok. A szülő felelőssége a gyermek közösségbe való bevitelénél megkerülhetetlen. A pénteken kiadott, és az akkori állapotot tükröző „egészséges” igazolás – szerencsétlen esetben – akár már aznap sem fedí a valóságot.

Nem vitatható, hogy a közösségbe való első felvételkor (bölcsőde, óvoda), tájékoztatni kell a közösség orvosát, gyermekkel foglalkozó személyzetét a gyermek lezajlott, vagy krónikus betegségeiről. A továbbiakban a súlyos akut megbetegedéseket, vagy krónikus állapotok indulását követően is szükségesnek tartjuk a tájékoztatást, a közösségbe felvétel engedélyezését. A későbbi, esetleg orvost sem igénylő, vagy enyhe lefolyású betegségeknél az orvosi igazolás szükségtelen.

Elgondolkodtató, vajon milyen céllal, milyen szervezetek kérik, kérhetnek a házi gyermekorvostól igazolást. Az utóbbi években ugyanis az a gyakorlat alakult ki, hogy már nemcsak a gyermek megbetegedései kapcsán kérnek számára „közösségbe felvehető”, vagy „egészséges, közösségbe mehet” igazolást, hanem a testnevelés keretében történő úszásoktatáshoz is. Érdekes módon a testneveléshez nem kérnek külön orvosi dokumentumot. A gyermek különböző, egyéb programok miatti mulasztását is velünk igazoltatják az oktatási intézmények (nyaralás, gyermekláthatás, temetés, nyelvizsgára való készülés, zeneiskolai képzés, közlekedési nehézségek stb.). A tanuló tudtával, sőt gyakran vele üzengetve. Ezzel súlyosan rombolva az orvosi tevékenység tekintélyét, és ami még nagyobb baj: a gyermeki lélekben, a kialakuló értékrendben okozott kár.

Ezek jogosultságát határozottan vitatjuk. Gyermekgyógyászati szempontból különösen érthetetlen a napközi iskolai sportversenyek, tömegrendezvények, még inkább az iskolák által fenntartott különböző sportági csapatokban való részvételhez kért igazolások gyakorlata. Teljesen felesleges igazolási forma, és emellett vállalhatatlan felelősség az is, amikor a gyermek műtéti beavatkozása előtt (döntően felnőtt ellátására szakosodott osztályon dolgozó) kollégáink igazolást kérnek arra vonatkozóan, hogy a gyermek a műtét napján, vagyis az igazolás kiállítása után napokkal később, műthető-e.

A Nemzeti Erőforrás Minisztérium 2012-ben előterjesztést készített a táborozással kapcsolatos egyes egészségügyi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról. Az előterjesztést követően az érintett jogszabály módosításra került. A jogszabály hatályba lépését követő időszakban az új rendszer működőképessége bebizonyosodott: gyermeke egészségi állapotáról a szülő nyilatkozik, a szülői felelősség hangsúlyosabb megjelenítése nem okozott rendszerszerű problémát.

Megállapíthatjuk, hogy a fenti jogszabály módosítását alátámasztó indokok a jelenlegi, „egészséges, közösségbe mehet” igazolások értelmetlenségét is megerősítik.

JAVASLATAINK

Ahogy a táborozási igazolások esetében, úgy más országok gyakorlatához hasonlóan, az orvos által kiállított igazolások többsége helyébe léphet a szülői felelősségvállalás. A gyermek nap mint nap a szülő szeme előtt van, aki észlelheti gyermeke állapotában beálló apróbb változásokat is. Amennyiben gyermeke betegsége utaló tüneteket mutat, mérlegelheti az orvoshoz fordulást, ha azonban panasz és tünetmentes, vihetné közösségbe, küldhetné iskolába, ezzel felesleges utazástól, költségektől, hosszas várakozástól, esetleges újabb infekciótól kímélve meg a családot.

Ha egy szülőtől elvárjuk, hogy gyermeke egészségestől eltérő állapotát felismerje, úgy természetesnek tarthatjuk, hogy panaszmentességét is igazolhatja. Tekintsük a szülőt felnőtt, egyre biztosabb talajon álló, döntésképes személynek, mi pedig a

megfelelő egészségnevelési eszközökkel támogassuk ebben. Engedjük, sőt, tegyük lehetővé, hogy egy könnyebb lefolyású, orvosi vizsgálatot nem igénylő megbetegedés esetén a gyakorlott szülő dönthesse gyermeke gyógyulásáról, és mulasztását felelősen igazolja. Ennek érdekében a szülők számára álljon rendelkezésre egy általuk igazolható időkeret, ami akár 15 nap is lehet oktatási évenként. Egy ilyen tartalmú intézkedéssel nagymértékben csökkenthető a felesleges orvos-beteg találkozások száma.

De ha a pedagógustól elvárjuk, hogy felelősen gondolkodó nevelője legyen a rábízott tanulónak, lehet nála is a 15 napos igazolási keret olyan nyilvánvalóan indokolt esetekre, mint egy közeli hozzátartozó halála vagy egy vasutasstrájk stb.

Fenti, társadalompolitikai jelentőségű törekvéseinket alapvetően akadályozza az EMMI 20/2012. (VIII. 31.) rendelet 51.§(1) pontja, amely nem teszi lehetővé, hogy a szülő felelősen dönthesse gyermeke enyhe lefolyású betegsége esetén a néhány napos otthon maradásról és annak igazolásáról.

Véleményünk szerint hatályon kívül kell helyezni a 2004. évi I. sportról szóló törvény 12. § (1) pontjában foglaltakat.

Az iskolába járás fegyelmének biztosítása a szülő és az oktatásügy feladata. Ebbe az egészségügyet bevonni mind egészségügyi, mind közgazdasági, mind pedagógiai szempontból indokolatlan.

A szakmailag indokolt esetekben (pl. krónikus betegség fennállásakor) változatlanul szükségesnek tartjuk a megfelelő orvosi dokumentum kiállítását akár elektronikus formában is.

Fentiekkel alátámasztva, abban a biztos tudatban javasoljuk az igazolásokkal kapcsolatos jogszabályok megváltoztatását, hogy az mind a szülők, mind az egészségügyi személyzet egyöntetű elégedettségét fogja kiváltani. Az egészségügyi személyzet a felszabaduló időt ennél komolyabb preventív, diagnosztikus, terápiás feladatai végzésére fordíthatja.

2015. február

Javaslatunkat eljuttattuk Balog Zoltán miniszter úrhoz is.